

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 1. oktober 2018
SAGSNR.: 2018 - 2219
ID NR.: 548403

forebyggelseskontoret@jm.dk

Høring om udkast til forslag til lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet

Justitsministeriet har ved e-mail af 3. september 2018 anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Advokatrådet skal indledningsvis bemærke, at lovforslaget skal ses i sammenhæng med det samtidigt fremsatte lovforslag til lov om ændring af lov om social service, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og lov om social tilsyn og har til formål at gennemføre de initiativer af regeringens udspil fra oktober 2017, der vedrører indsatsen over for unge kriminelle mellem 10 og 17 år, der begår alvorlig eller omfattende kriminalitet.

Lovforslaget om oprettelsen af et Ungdomskriminalitetsnævn og en ungekriminalforsorg fremsættes på et tidspunkt, hvor kriminaliteten blandt unge i en årrække generelt har været faldende. Initiativerne tilskrives derfor i lovforslagets indledende bemærkninger hovedsageligt en opmærksomhed rettet mod en lille del af en ungdomsårgang. Det står imidlertid ikke klart, hvor omfattende denne lille del er, og hvordan den fordeler sig mellem de 10-14-årige henholdsvis 15-17-årige. Dette burde beskrives nærmere i lovforslagets bemærkninger.

I forhold til Ungdomskriminalitetsnævnets sammensætning fremgår det, at nævnet skal besidde den nødvendige sagkundskab, herunder juridisk og social- og politifaglig ekspertise inden for kriminalitetsforebyggelse. Nævnet foreslås på den baggrund ledet af dommere, mens medlemmerne udgøres af kommunalt ansatte med indsigt i sager om social støtte til udsatte unge samt ansatte i politiet med indsigt i kriminalitetsforebyggende arbejde.

Advokatrådet er bekymret for nævnets upartiskhed, hvis det som foreslået bl.a. vil bestå af politiuddannede personer. Politiet har således mange forskellige roller i processen, herunder som sekretariat for nævnet (§ 9), som den myndighed, der henviser sager mod 10-14-årige til nævnet (§ 10), som den myndighed, der sikre barnet/den unges og forældremyndighedsindehavernes tilstedeværelse under nævnmøderne (§ 38), samt som den myndighed, der kan gennemtvinge nævnets afgørelse, hvis denne ikke efterleves (§ 51).

I forlængelse heraf fremgår det af lovudkastet, at politiuddannede medlemmer ikke bør give møde i nævnet i uniform, idet nævnet skal være og fremstå neutralt. Advokatrådet stiller i den forbindelse spørgsmålstegn ved, om denne neutralitet kan opnås hos en politiuddannet person alene ved at sikre, at vedkommende ikke bærer uniform.

Advokatrådet finder det endvidere bekymrende, at der ikke udpeges en advokat som medlem af Ungdomskriminalitetsnævnet. Dette skal særligt ses i lyset af karakteren af den type afgørelser, som nævnet skal træffe, og den foreslåede sammensætning af medlemmer, hvor der bl.a. indgår medlemmer fra dommerstanden og politiet. Advokatrådet foreslår derfor, at Advokatrådet gives ret til at indstille et medlem til nævnet, således at der bringes balance i nævnets sammensætning og tilføres et tydeligt signal om retssikkerhed.

I forhold til nævnets virke bemærker Advokatrådet helt overordnet, at det kan forekomme signalforvirrende og stigmatiserende, at nævnet kaldes Ungdomskriminalitetsnævnet, idet der heri ligger en formodning om, at det netop ikke er et neutralt navn, men derimod et navn, der alene behandler adfærd, der på forhånd betragtes som kriminel.

Henset til at det ifølge bemærkningerne ikke er formålet med nævnsprocessen at placere et strafferetligt ansvar, forekommer det vidtrækkende, at 10-14-årige unge ved brug af et særligt indrettet screeningsværktøj alene på baggrund af f.eks. politiets mistanke om simpel vold (personfarlig kriminalitet), skal henvises til behandling i Ungdomskriminalitetsnævnet.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, pkt. 2.2.3, at nævnet på baggrund af en helhedsvurdering af alle sagens oplysninger skal tage stilling til, om der er tilstrækkeligt grundlag for at fastsætte reaktioner over for barnet, i de tilfælde hvor et barn mellem 10 og 14 år nægter at have begået det, som vedkommende er mistænkt for. Det er vanskeligt at se, at dette ikke indebærer en vurdering af, om barnet har gjort sig skyldig i det, det er mistænkt for. Processen tangerer i disse tilfælde således alligevel en straffesag og kan ikke "blot" betragtes som fremadrettede straksreaktioner eller forbedringsforløb uden tanke på baggrunden for reaktionen eller årsagen til ønsket om forbedring.

I tråd hermed forekommer de mulige forbedringsforløb ganske vidtrækkende og til dels i strid med proportionalitetsprincippet, herunder navnlig forbedringsforløb på op til 4 års varighed, og inddragelsen af andre end den unge, f.eks. familien.

Tilsvarende forekommer både straksreaktionerne og forbedringsforløbene at være direkte afledt af (mistanken om) barnets adfærd, uanset at reaktionerne også måtte have et socialpædagogisk og forebyggende sigte. Dette understøttes af, at det i indledningen til lovudkastet udtrykkeligt fremgår, at disse fastsættes med henblik på få bragt barnet ud af kriminalitet, ligesom baggrunden og formålet med lovforslaget

er, at ”de unge ikke oplever at blive stillet til ansvar for deres kriminelle handlinger.”

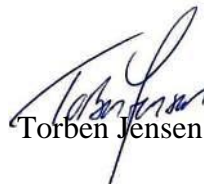
På den baggrund finder Advokatrådet, at Ungdomskriminalitetsnævnets sagsbehandling bør opfylde de straffeprocessuelle retsgarantier, der følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 6.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er Advokatrådets opfattelse, at muligheden for advokatbistand i lovforslagets § 46, stk. 1, bør udvides med en residualbestemmelse, hvorefter formanden for nævnet kan foranstalte at der beskikkes gratis advokatbistand, hvis han eller hun finder det nødvendigt.

For så vidt angår domstolsprøvelse af Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser finder Advokatrådet, at der er tale om så indgribende afgørelser over for barnet/den unge, at det i lovforslaget positivt bør bestemmes, at domstolene prøver afgørelserne fuldt ud, herunder et eventuelt forvaltningsretligt skøn. Dette gælder både de afgørelser, der kan indbringes med hjemmel i grundlovens § 63 og de afgørelser, der kan indbringes med hjemmel i lovforslagets § 56.

Endelig bemærker Advokatrådet, at de høje krav til den tidsmæssige gennemførelse af sagerne ved Ungdomskriminalitetsnævnet forekommer vanskelige at gennemføre i praksis, og at der kan være fare for, at sagerne som konsekvens heraf ikke bliver tilstrækkelig grundigt forberedt og behandlet – eller at andre typer af sager bliver nedprioriteret.

Med venlig hilsen

Torben Jensen